

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. II. Quid in specie de promissione, & donatione?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

tuitam, renunciationem beneficii, jurisdictionem per metum extortam. Verum hi controvertuntur, ut v. C. Lugo de just. d. 22. n. 115. & seq.

VII. Non possunt contrahere, qui bonorum suorum administrationem non habent: quales ferè sunt prodigi, furiosi, filii familias, uxores, religiosi, pupilli, Minores; exceptis quibusdam casibus, de quibus v. Less. l. 2. c. 17. d. 4. & infra hic c. 4. d. 1.

DUBIUM II.

Quid in specie de Promissione, & Donatione?

Resp. Quæ huc spectant, facilè colliguntur ex di. 2. is *supra de Voto lib. 3. tr. 2. c. 3.* Ex quibus, & doctrina præcedentis dubii, resolvitur.

I. Promissio acceptata à promissario, si materia sit notabilis, an sub mortali obliget secundum se spectata, non convenit inter Doctores, *Cajet.* negat, quem sequitur *Marat tom. 2. de just. d. 19. s. 10.* Alii (fortè probabilius) affirmant cum *Vasq. 1. p. d. 8. c. 6. n. 4. Fill Mald. &c.* Dixi *secundum se*, quia certum est, quod per accidens possit obligare sub mortali, v. g. ratione gravis damni, quod alias promissarius pateretur: ut si promississes ei dare mutuum, & ille tibi confisus, aliunde sibi non prospexisset, v. *Less. l. 2. c. 18. d. 5.*

II. Tota hæc obligatio communiter dependet ab intentione promittentis. Circa quod notat *sa*, vix quenuquam promittentium intendere se obligare, aut alteri dare jus exigendi, nisi addat juramentum, aut faciat instrumentum, sed plerumq;

rat.

tantum intendere declarare suum propositum, v. *Escob. t. 3. & 5. c. 6 & Moli.* Hinc ut in foro externo censeatur valida promissio, requiritur præter acceptionem, ut exprimaturs causa, propter quam promittitur; alioqui præsumitur errore; vel joco facta, *Trul. l. 7. c. 16. d. 6. ex Cov. & Villal.*

III. Donare non possunt 1. carentes usu rationis. 2. muti, & surdi nati: secus si tantum sint surdi, vel muti, vel licet utrumque, si norint scribere. 3. senes deliri, sive bis pueri: secus si sint iudicio vegeto. 4. pupilli vel impuberes, (nisi ad pias causas) donationes tamen eorum in foro conscientiae sunt validae, v. *infra cap. 4. d. 1. 5.* Damnatus criminis capitalis, v. *Dian. p. 8. t. 6. R. 3.*

IV. Qui præsumunt civitatibus, universitatibus, Rebus pub. &c non possunt facere donationes, nisi remuneratorias, vel in eleemosynas, *Sanc. Dian. p. 8. t. 6. R. 16.* Imò in Reges, & Principes nimis sint profusi in donationibus, in præjudicium regni, vel status (præsertim si debitis gravati, iis satisfacere non possint, vel subditi nimium graventur exactionibus) possunt eæ revocari à successore. *Bart. Lugo, &c. cum Dian. p. 8. t. 6. R. 18. & 123.*

V. Donatio patris filio facta studiorum causa est valida, neq; filius tenetur computare in legitimam: tum quia fuit loco alimentorum: tum quia si detrahatur, jam non fuit donatio contra hypothesein. *Wading. & 6. alii, cum Dian. p. 8. t. 6. R. 23. & 92.* Sed *Trul.* limitat, nisi constet contrariam intentionem patris fuisse. Quod si tamen de ea non constet, præsumendū esse de pietate patris, ideoq;

tales expensas ordinariè post mortem patris non venire in collationem bonorum, nec debere conferri in commutatione, nisi pater protestatus fuerit se velle in legitimam computari. Ita etiam *Wading. ex L. Si pater 2. ff. familiae ercisc.*

VI. Si pater officium filio emit, debet pretium computari in divisione cum fratribus, non autem si illud gratis à Principe obtinuit: uti nec quas filio intuitu meritorum patris sunt donata: quia sunt quasi castrensia. *Mol. Fag. Dian. p. 8. t. 6. R. 127. 128.*

VII. Donatio ante acceptionem, non parit obligationem, ne quidem naturalem, potestque revocari, etiam si voluerit se absolutè obligare: praesenti autem & tacenti facta, censetur ab eo acceptata; quia in favorabilibus habetur pro consensu. *Molin. & alii 18. Dian. p. 8. t. 6. R. 89. 98. & 108.* pro altero vero nemo potest acceptare, sine speciali commissione, nisi donatio fiat Ecclesiae, vel causae piæ: nam hanc sine acceptione valere, & irrevocabilem esse est probabile, *Laym. Dian. l. c. R. 106. & p. 3. t. 5. R. 107.* Multis tamen casibus, dummodò verba dirigantur in praesentem, potest pater vel mater pro filio, etiam emancipato, tutor pro pupillo, curator pro minore; filius familias pro patre, servus pro domino, monachus pro monasterio, imò etiam secundum multos, quicumque alterius curam gerit, ut Praelatus pro Religioso, maritus pro uxore, dominus pro servo, & c. stipulari. Denique idem jura permittunt Judicibus & Notariis publicis, *Sanct. Mol. Trull. & c. Dian. p. 8. t. 6. R. 97.*

VIII. Etsi acceptes donationem verbalem, qua tibi Cajus, v.g. dat equum absentem, non acquiritur jus in re, & dominium equi ante traditionem. Unde, si interea Cajus det, aut vendat eum alteri, ei que tradat, is dominium acquirit; tu autem habes actionem in Cajum pro injuria, ratione juris, quod habeas ad rem. Ac sic donatio purè verbalis ante realem, hoc est, rei traditionem, vix differt à promissione, ut *Less. l. c. dub. 2.*

IX. Donatio, uti & remissio debitorum liquidorum, una vice, & uno animi motu, uni aut pluribus facta, ultra summam 500. solidorum (quæ summa hodie ad 500. vel secundum quosdam ad 800. aureos Italicos excurrit, ut ex *Claro, & c.* notat *Laym. l. 3. t. 4. cap. 12. num. 15.*) non tenet quoad hunc excessum, sed lege ista statuente, ob commune bonum potest à donatore pro arbitrio repeti. Excipe, nisi Judici donatio ea insinuata sit, aut juramento firmata, aut facta ad pias causas, aut ad redemptionem captivorum, aut ad reparationem ædium incendio, vel ruina destructarum, aut sit remuneratoria beneficiorum, aut fiat in renunciationem jurium, saltem speratorum, vel denique fiat militibus à belli duce, ex bonis propriis mobilibus, vel hostium spoliis, v. *Less. l. c. l. 2. c. 18. n. 102. Laym. l. 3. t. 4. c. 12. num. 15. Tann. d. 6. de just. q. 2. dub. 2. n. 35. ex Mol. Claro, Rebello, & c.* Quare si tunc repetatur, quod absque iis conditionibus, vel ultra dictam summam datum est, tenetur donatarius reddere ipsi, aut hæredibus repetentibus: si non repetatur, potest retinere, v. *Auth. cit.*

X. Si donationi apponatur modus, tacitè vel

expressè non quidem obligando, sed tantum desiderando, sperando, &c. aliquid alterum facturū, vel animo eum ad hoc inflectendi, valet donatio, etsi finis non sequatur: ut v.g. dat aliquis puellæ ad ejus consensum eliciendum, si postea non consentiat non tenetur datum reddere: nam etsi non dedisset, si scivisset eam sibi non consensuram, tamē dedit absolutè, sine obligatione alia, ut ponitur. Secus esset, si verè intendisset eam obligare, & hac conditione dedisset. *Less. c. 18. d. 16. & 17.*

XI. In similibus donationibus allectivis, potest aliquis, v.g. prædicta puella, acceptare, etsi non intendat præstare, quod donator sperat, cum donatio sit absoluta animo alliciendi, non obligandi. Unde si spe frustratus repetat, dicens se non dedisse, nisi sub tali obligatione, non tenetur puella credere: quia eo ipso, quod donator non expressit conditionem, præsumitur sine ea dedisse, & repetere, vel animo vindictæ, vel ut consensum extorqueat. *Less. l. c. Dian. p. 1. t. 2. m. R. 40.*

XII. Non tenet donatio ob causam præteritam, vel præsentem, quæ verè non est: ut v.g. si dem tibi aliquid, quia apud Principem meam causam transigisti, vel quia pauper es, & revera non ita est, teneris restituere, cum sit error in formali causa & principali. Unde qui mentiuntur se pauperes, cum non sint, debent aliis pauperibus eleemosynas restituere. Aliud est, si error sit tantum in causa secundaria: ut v.g. si verè sint pauperes; & simulent insuper sanctitatem, ad hominum misericordiam provocandam: quia tunc primaria intentio danti-um est, dare pauperi, *Bon. Less. v. Dia. p. 8. t. 6. R. 89.*

DU